

Jazzsångerskan som sjöng på svenska

Berättelse

Monica Zetterlund föddes 1937 i Hagfors i Värmland. Hennes pappa älskade jazz, och därför lyssnade hon på jazzmusik redan som liten. När hon var barn ramlade hon och skadade ryggen. Det visade sig att hon hade en medfödd sjukdom som heter skolios, och den gjorde ont resten av livet.

Monica började sjunga som tonåring. På 1950-talet sjöng hon jazz på klubbar i Stockholm. Det speciella med Monica var att hon sjöng amerikansk jazz på svenska. Tillsammans med Beppe Wolgers gjorde hon kända låtar, till exempel "Sakta vi gå genom stan".

År 1964 spelade hon in albumet *Waltz for Debby* med den amerikanske pianisten Bill Evans. Det var stort, eftersom han var en världskänd musiker. Monica sa själv att det var det bästa hon hade gjort. Ett år tidigare hade hon sjungit för Sverige i Eurovision Song Contest.

Monica var också skådespelare. Hon arbetade med Hasse och Tage, och hon spelade Ulrika i filmen *Utvandrarna* från 1971.

När Monica blev äldre fick hon mer ont i ryggen. Trots det fortsatte hon att sjunga, ibland sittande. År 1999 slutade hon. Den 12 maj 2005 dog hon i en brand i sin lägenhet i Stockholm. Hon var 67 år. Men hennes musik lever kvar, och många älskar fortfarande hennes röst.

Ordlista

ORD	FÖRKLARING
jazz	en slags musik som kommer från USA
skolios	en sjukdom där ryggen blir sned
tonåring	en person som är mellan 13 och 19 år
speciell	annorlunda, inte som alla andra
album	en skiva med flera låtar
pianist	en person som spelar piano
världskänd	känd i hela världen
skådespelare	en person som spelar roller i filmer
trots	Hon gick ut trots regnet.
lever kvar	Hennes musik lever kvar än i dag.

Läsförståelsefrågor

1. Var föddes Monica Zetterlund?
 1. I Stockholm
 2. I Hagfors
 3. I USA
2. Vad var speciellt med Monicas sätt att sjunga jazz?
 1. Hon sjöng amerikansk jazz på svenska
 2. Hon sjöng bara på engelska
 3. Hon spelade piano samtidigt
3. Vem spelade hon in *Waltz for Debby* med?
 1. Beppe Wolgers
 2. Bill Evans
 3. Hasse och Tage
4. Vad gjorde Monica förutom att sjunga?
 1. Hon var skådespelare
 2. Hon var läkare
 3. Hon var lärare
5. Stämmer påståendena med texten? Svara **ja**, **nej** eller **det står inte i texten**.
 1. Monica skadade ryggen när hon var barn.
 2. Monica slutade sjunga redan 1964.
 3. Monica hade tre barn.
6. Varför var albumet *Waltz for Debby* viktigt? Svara kort.
7. Hur märks det att Monicas skada inte stoppade henne? Ge ett exempel från texten.
8. Vad hände med Monica den 12 maj 2005?

Facit

1. I Hagfors
1. Hon sjöng amerikansk jazz på svenska
1. Bill Evans
1. Hon var skådespelare
1. ja b) nej c) det står inte i texten
- Exempel på svar: Hon spelade in det med en världskänd pianist, Bill Evans, och hon tyckte själv att det var det bästa hon gjort.
- Exempel på svar: Trots att hon hade ont i ryggen fortsatte hon att sjunga, ibland sittande, ända till 1999.
- Exempel på svar: Hon dog i en brand i sin lägenhet i Stockholm, 67 år gammal.

Bedöm öppna svar efter innehåll, inte efter exakt formulering.

FÖR LÄRAREN

Texten passar för samtal om musik, identitet och att möta motgångar. Tema: en konstnär som gör något eget och kämpar trots sjukdom.

Diskussionsfrågor

- Vilken musik lyssnade du på när du var barn? Vem spelade den?
- Monica sjöng jazz på svenska. Tycker du om när musik översätts till ditt eget språk? Varför eller varför inte?
- Monica fortsatte att arbeta trots att hon hade ont. Vad tror du gav henne kraft?
- **Skriv (4 meningar):** Berätta om en låt eller en artist som betyder mycket för dig.

Källor och faktagranskning

- Wikipedia: Monica Zetterlund – https://sv.wikipedia.org/wiki/Monica_Zetterlund
- Svenskt kvinnobiografiskt lexikon (skbl.se): Eva Monica Zetterlund – <https://skbl.se/sv/artikel/MonicaZetterlund>
- SVT Nyheter: Monica Zetterlund död i brand (2005) – <https://www.svt.se/nyheter/inrikes/monica-zetterlund-dod-i-brand>
- Sveriges Radio: Monica Zetterlund död (2005) – <https://www.sverigesradio.se/artikel/617726>
- Wikimedia Commons: Category Monica Zetterlund – https://commons.wikimedia.org/wiki/Category:Monica_Zetterlund

Faktagranskad i juni 2026. Eva Monica Zetterlund (född Nilsson) föddes 20 september 1937 i Hagfors i Värmland och dog 12 maj 2005 i sin lägenhet på Birger Jarlsgatan i Stockholm, 67 år gammal, i en brand som enligt utredningen tros ha startat av en cigarett i sängen; hon kunde inte ta sig ut själv på grund av sin svåra skolios. Nyckelfakta: jazzalbumet Waltz for Debby med Bill Evans (1964), Eurovision Song Contest 1963 ("En gång i Stockholm"), samarbete med Hasse och Tage, rollen som Ulrika i Jan Troells film Utvandrarna (1971). Hon hade medfödd skolios (sned ryggrad) som upptäcktes efter en fallolycka i barndomen, vilket plågade henne livet ut och tvingade henne sluta uppträda 1999. Bildlicens verifierad som public domain (svenskt pressfoto före 1976).

